

## "טוב מראה עיניים"

על גילוי תיעוד ההדלקה באתרא קדישא מירון בשנת ה'ת"ש, ע"י כ"ק האדמו"ר מבאיאן-לייפציג זי"ע

אין צורך הרבות מילים בכדי לתאר את ההתרגשות שהתעוררה בשבוע שעבר בעולם החסידי בכלל ובקרב קהל חסידי בית רוז'ין בפרט, עם חשיפתו של סרט המתעד את ה"הדלקה" על ציון רשב"י במירון בל"ג בעומר שנת ה'ת"ש. במחזה הוויזואלי הנדיר נראה זקן הצדיקים לבית רוז'ין, הסבא קדישא **רבי ישראל מהוסיאטין**, ועמו הרה"ק **רבי ישראל מבאיאן-לייפציג** וגיסו הרה"ק **רבי נחום מרדכי מטשורטקוב**, כשהם מגיעים לאתרא קדישא מירון, ולאחר מכן נראה הרה"ק מבאיאן-לייפציג מדליק את אבוקת ההדלקה על גג הציון התנא האלוקי ביום ההילולא ל"ג בעומר.

בכדי לקבל מידת מה של מושגים מי המה הצדיקים הנחזים בתמונות שבתיעוד הנדיר הזה ולהתוודע לקורות ל"ג בעומר בשנה זו שנת ה'ת"ש, נרחיב מעט את היריעה בנידון.



הרה"ק רבי ישראל מבאיאן-לייפציג מדליק את ההדלקה על ציון הרשב"י ל"ג בעומר ת"ש

\*\*\*\*\*

### הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין זי"ע

**הרבי הקדוש רבי ישראל מהוסיאטין זי"ע** היה נכדו של רבינו הקדוש רבי ישראל מרוז'ין זי"ע, ובנו של האדמו"ר הזקן רבי מרדכי שרגא מהוסיאטין זי"ע. רבי ישראל מהוסיאטין התפרסם כזקן צדיקי הדור, ואף נקרא בפי כל "הסבא קדישא מהוסיאטין". הוא זכה בקדושתו להאיר את העולם בגלות אירופה, ובעת צר ומצוק בתקופת שואת אירופה היה לעוגן הצלה ודמות מופת לכל יושבי ארה"ק.

עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה, בשנת תרע"ד, גלה הרבי מעיר מושבו הוסיאטין לוונייה בירת אוסטריה, כפי שעשו אדמו"רים נוספים מבית רוז'ין, ובווינה ניהל את חצרו בזעיר אנפין. חצר-הקודש בהוסיאטין נהרסה עד היסוד ע"י הפורעים.

בשנת תרצ"ז צפה הרה"ק ברוח-קדשו את התגברות האנטישמיות עם עלייתו של הצר הצורר היטלר ימ"ש, וגמר אומר לעזוב את הגולה ולעלות לארץ הקודש. בדרכו לארץ חלף על פני עיירות רבות בהן התגוררו המוני חסידיו, וקרא להם לעזוב את אירופה במהירות, כשהוא מתבטא "מ'דארף אנטלויפן אפילו מיט די פאנטאפיל". מדבריו הובן כי המצב בוער עד מאד, ולא ניתן אפילו לחכות עד להתארגנות ומכירת הרכוש, אלא לברוח אפילו רק בבגדים שעל הגוף ובנעלי-הבית שעל הרגליים.

הרבי עצמו עלה, כאמור, לארה"ק והתיישב ברח' ביאליק בתל-אביב. הוא היה הנכד הראשון לבית רוז'ין שקבע מושבו בארץ-הקודש. ביתו בתל-אביב הפך עד מהרה לתל-תלפיות, והוא נתפרסם כצדיק מופלא פועל ישועות בעל עיניים צופיות. אמנם מבחוץ לא היה ניתן להבחין ברום קדושתו ורוממות צדקותו, בשל הנהגתו הטמירה כפי דרכם של רוב הצדיקים מבית רוז'ין, אך כל גדולי הצדיקים שהיו בארץ ישראל גילו את סודו ושיחרו לפתחו. ביניהם ידוע הרה"ק רבי שלומ'קה מזוועה"ל זי"ע, שהמשיל את אור להב קדושתו של ההוסיאטין'ער רבי "כמו תנור גחלים הבוער מבפנים ומכוסה באפר מבחוץ". כמו כן ידועה ההערצה הגדולה שהעריצו הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע, שהיה מכנה אותו "הרבי" ללא שום תוספת, והיה שולח אליו אנשים שהיו צריכים לישועות. עוד צדיקים רבים עלו לרגל לביתו בת"א, וכמובן הצדיקים מבני משפחתו מבית רוז'ין, שהיו מתבטלים אליו בהכנעה והערצה גמורה עד לאחת.

בשנות השואה, אותה, כאמור, חזה מראש, כאשר צבאות הנאצים עמדו לכבוש בסערה את ארץ הקודש, תלו רבים מתושבי הארץ את יהבם בזקן הצדיקים, שנתפרסם בכוחו הגדול. ואכן, ידועה העובדה המפורסמת כי הוא היה זה שצפה את ישועתם של תושבי ארץ הקודש בעת שעלה יחד עם המוני בית ישראל ועם עוד צדיקים ואנשי-מעשה להשתטח על ציון בעל ה"אור החיים" הק' בהר-הזיתים.

הסב"ק מהוסיאטין נסתלק בתל-אביב בכ"ט כסליו תש"ט, נר חמישי דחנוכה, ונטמן בבית"ח העתיק בטבריה. ציונו משמש עד היום כמקום תפילה וישועה להמוני בית ישראל.

בל"ג בעומר דשנת ת"ש, אליו מתייחס התיעוד האמור, היה זה כבר בעיצומה של מלחמת העולם השנייה. הידיעות אודות מרחץ הדמים המתרחש באירופה החלו להסתנן לארץ הקודש וכל אוזניים תצילנה ותסמרנה שערות ראש. כל היהודים בני ארץ הקודש, ובראשם הצדיקים, אחזו באומנות אבותיהם בידיהם והרבו לשפוך שיח קדם ריבון העולמים, שיחוס וישמור את שארית ישראל לבל יאבד ישראל. לקראת ל"ג בעומר, יום הילולת הרשב"י, הביע הסב"ק מהוסיאטין את רצונו לעלות לציון התנא האלוקי הרשב"י במירון, לשפוך שיח ולעורר רחמי שמים על אחבנ"י. אל נסיעתו של הסב"ק הצטרפו מיד כל הצדיקים מבית רוז'ין, שכבר הספיקו בינתיים לעלות לארץ הקודש, ביניהם חתנו הרה"ק ה"אהלי יעקב" מהוסיאטין, הרה"ק רבי נחום מרדכי מטשורטקוב [בנו של רשכבה"ג רבי ישראל מטשורטקוב, מנשיאי ומייסדי "אגודת ישראל"], הרה"ק ה"אביר יעקב" מסאדיגורא, והרה"ק ה"כנסת מרדכי" מסאדיגורא.

### **ההדלקה במירון בשנת ת"ש**

הידיעות הקשות מהמלחמה העולמית הנוראה באירופה ומרחץ הדמים המתחולל בה כתוצאה מכיבוש ארצות אוסטריה ופולין וכו' בידי הנאצים, יצרו גם בארץ ישראל מצב חירום. השלטון הבריטי ששלט בארץ הפיץ הוראות חירום, בלילות הונהגה "האפלה" מפחד הפצצות האויב שאכן התרחשו ימים ספורים לאחמ"כ, בחודש סיון ת"ש, עם הצטרפות איטליה למלחמה. אי-הוודאות כלפי הצפוי לקרות הכניסה את תושבי ארץ ישראל לפחד מהבאות. אנשים פחדו לצאת לדרכים, ובכל הארץ שרתה רוח נכאים מאיימת.

ההוראות על ה"האפלה" מנעו, בין היתר, גם את העלאת האור באבוקה המתנשאת על גג ציון הרשב"י בליל ל"ג בעומר, והמעמד נקבע אפוא להתקיים בצהרי היום. הרה"ק האדמו"ר מבאיאן-לייפציג היה מטבעו אדם חלוש ביותר ומקורביו ניסו להניאו מלצאת לדרך הקשה בלאו-הכי, בנוסף לאווירת הסכנה והפחד ששררו בארץ. אך הרבי שזה מקרוב עלה להשתכן בארה"ק, עמד על דעתו כי עז רצונו להשתתף בעצמו ב"הדלקה" המסורה לו מחזקת אבותיו. הוא הקדים את בואו לאזור הגליל ובשבת ערב ל"ג בעומר שחל ביום ראשון, שבת את שבתו בצפת. וכך אנו קוראים במכתבו של המשב"ק, הרה"ח ר' לוי פיק ע"ה, באגרת מענה מיום י"ב אייר למכתבו של הרה"ח ר' אביש ברמן, מגדולי חסידי באיאן בארה"ק: "כ"ק שליט"א אמר לי, כל ימי הייתי משתוקק ואומר מתי תבוא מצוות ההדלקה לידי ואקיימנה, וכעת אשר יש אפשרות לזה לא אחמיצנה. וקי"ל שלוחי מצוה אינן ניזוקין בעהש"י. ובכן החלטנו ברצות ד' ויהיה הכל בסדר, לנסוע אי"ה יום ה' לפנה"צ כפי שכתבתי. יעזור השי"ת שתהא הנסיעה צלחה לפעול כל מיני ישועות טובות בעדו ובעד כל הנלווים אליו ובעד כלל ישראל. שנזכה לגאולה שלימה בקיבוץ גליות במהרה."

### כ"ק האדמו"ר מבאיאן-לייפציג עולה למירון

על הרקע הכללי על נסיעתו של הרה"ק רבי ישראל מבאיאן-לייפציג למירון ועל העלאת האור באבוקת ההדלקה, נצטט כאן מתוך מאמרו המצויין של ידידנו הרב טוביה פריינד הי"ו, שנשא את הכותרת "אור היקוד הם יוקדים". המאמר התפרסם ב"המודיע" ערב ל"ג בעומר תשע"א בחסות מכון משכנות הרועים שמיסודו של המשב"ק הרה"ח ר' דוב רבינוביץ שליט"א. המאמר כלל בין היתר: אגרות ומכתבי קודש אודות ה'הדלקה' המרכזית הנערכת בקהל רב והמון חוגג על גג ציון התנא האלוקי הרשב"י בליל ל"ג בעומר באתרא קדישא מירון, כחזקת אדמור"י בית רוז'ין-באיאן זי"ע, מתוך אוצר גנזי כ"ק מרן אדמו"ר מבאיאן שליט"א הממשיך את מסורת אבותיו הק'.

"...בקץ שנת תרצ"ט, עם גבור המאורעות ורדיפות שלטון הרשע הנאצי את יהודי גרמניה, עלה לארץ ישראל הרה"ק רבי ישראל מבאיאן-לייפציג זי"ע, שהתגורר בלייפציג שבגרמניה. בחסדי ה' עלה בידי הרבי זי"ע לעזוב את מדינת הרשע, זמן קצר טרם נסגרו הגבולות בפרוץ מלחמת העולם השנייה ועלות הכורת על יהדות אירופה. הרבי זי"ע קבע את משכן קודשו בעיר תל-אביב, כרוב אדמור"י בית רוז'ין זי"ע אשר עלו לארצנו הק' באותה תקופה, בעוזבם את העיר וינה אשר סופחה לגרמניה הנאצית. לחסידי באיאן בארץ ישראל היה זה יום חג כאשר הרבי זי"ע קבע את משכנו בתוכם.

בשנה הראשונה לעלייתו, בל"ג בעומר ת"ש, עלה לאתרא-קדישא מירון לרגל ההילולא קדישא ולהדליק את ההדלקה על ציון הרשב"י זי"ע כחזקת אבותיו הק'. בשנה זו היתה עליה רבתי של אדמור"י בית רוז'ין למירון, בראשם היה זקן אדמור"י בית רוז'ין הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין זי"ע. בהגיע זמן ההדלקה עלו כ"ק מרנן האדמור"ים לגג הציון. הרבי מבאיאן-לייפציג זי"ע פנה אל הרב החסיד רבי שלמה טלינגטור ז"ל שיגש אל הרבי מהוסיאטין זי"ע, לכבדו בהדלקת ההדלקה על ציון התנא האלוקי הרשב"י זי"ע, אך הרה"ק מהוסיאטין סירב, בהטעימו כי זכות זו שייכת לבית באיאן.

וכך כותב רבי שלמה טלינגטור באגרת אל הרב החסיד רבי לוי צבי פריינד ז"ל, משב"ק כ"ק אדמו"ר רבי מרדכי שלמה מבאיאן, ביום כ"ז אלול תשי"ד: "הייתי השליח של אדמו"ר הק' מבאיאן לייפציג בל"ג בעומר, אל אדמו"ר הק' מהוסיאטין, אשר מכבד אותו בהדלקת המדורה במירון, וענה שאינו רוצה כי היא שייכת לו. נעים היה לראות ולשמוע את תשובתו. ואכן אדמו"ר הק' מבאיאן לייפציג הדליק את ההדלקה".

במעמד האדמור"ם זי"ע ניגש רבינו זי"ע בחרדת קודש אל עמוד ההדלקה והצית את אש הקודש בהדלקה על ציון התנא האלוף רבי שמעון בר יוחאי. לאחר ההדלקה סובב הקהל את כ"ק האדמור"ים זי"ע ברגש ובהתלהבות וזימרו את שירי היום".

\*

בשולי היריעה נציין בזה עוד עובדה מעניינת הקשורה בקשר לעליה המיוחדת של הצדיקים בל"ג בעומר ת"ש, עובדה המלמדת על ההערצה וההכנעה הרבה של צדיקי בית רוז'ין כלפי מרן הסב"ק מהוסיאטין. העובדה התפרסמה ב"המודיע" בה' טבת שנת תשע"א, בתוך שיחה שנערכה עם כ"ק האדמו"ר מקופיטשניץ שליט"א לרגל מלאות ארבעים שנה להסתלקותו של מרן ה"אביר יעקב" מסאדיגורא. בשיחה העלה האדמו"ר פרטים מעניינים אודות אותה נסיעה של הצדיקים דבית רוז'ין בל"ג בעומר ת"ש, וכך סיפר מה ששמע מפי החסיד הישיש ר' פייבל הסיל ע"ה:

"...בשעה היעודה להגעתם של האדמור"ם המתינו אנ"ש החסידים בכניסה למושב מירון. הראשון שהגיע בטקסי נפרד היה ה"אביר יעקב" מסאדיגורא, שיצא מהמכונה ואמר לחסידים הממתינים כי הרה"ק מהוסיאטין מתעכב עוד כשעה קלה והוא כבר עומד להגיע. תוך כדי כך הוא עצמו נעמד בין ציבור החסידים והמתין יחד עימם לבואו של הסב"ק הרבי מהוסיאטין. ואכן, כעבור זמן מה הגיע הרכב שבו נסע, ולאחר שהחסידים קבלו את פניו לשלום המשיך הרב ועלה למרומי ההר, ומשהגיע לבנין הציון נכנס לאחד החדרים לפוש מעמל הדרך. החסידים נכנסו למערת ציון הרשב"י, וכן עשה גם ה"אביר יעקב" ז"ל. הוא נעמד ליד הציון והוציא מכיסו ספר תהילים קטן והחל באמירת תהילים. ר' פייבל, שעקב אחר הרבי מסאדיגורה, היה תמה עד מאד על שאינו ממתין לבואו של הסב"ק מהוסיאטין להתפלל בצוותא. והנה כעבור חצי שעה, נכנס ההוסיאטינ'ער רבי לחדר המערה, ומיד סגר ה"אביר יעקב" את התהלים ונעמד והתבונן כל העת על ההוסיאטינ'ער כמו חסיד נלהב, מבלי להסיר עין ממנו אף לרגע. רק אז התיישבה לר' פייבל תמיהתו".

### סדר התמונות שלב אחרי שלב

להלן סיפורן של התמונות לפי סדר החיזוי הוויזואלי:

בתמונות מס' 1- 2 נראה הרה"ק מהוסיאטין כשהוא מגיע לציון הרשב"י מוקף בחסידים,



בתמונה מס' 3 נראה הרבי מהוסיאטין בעת הגעתו לציון הרשב"י לצידו נראה חלקית חתנו ה"אהלי יעקב", כשמאחוריו - בצד שמאל של התמונה- נראה הרה"ק מטשורטקוב,



תמונה מס' 4 נראה הרבי מטשורטקוב מזווית השמאלית של התמונה .



תמונה מס' 5 נראה הרה"ק מבאין-לייפציג מגיע לציון הרשב"י מוקף בחסידים.



תמונה מס' 6 נראה הרה"ק מבאין בהנפת הלפיד ומעלה את האש באבוקת עמוד ההדלקה שעל גג הציון הק', משני צדדיו נראים החסידים [מימין] ר' ברוך ברז"ל [משמאל] נראה ר' בערל זילברמן מצפת כשהוא תומך את לפיד ההדלקה שביד הרבי אשר כאמור היה חלוש בטבעו.





תמונה מס' 7 עלות האש בעמוד ההדלקה



תמונה מס' 8 : מיד לאחר עלות הלהב נראים החסידים פוצחים בשירה, מפזזים ומכרכרים במחיאות כפיים.





תמונה מס' 9 : החסיד רבי ברוך ברז"ל בעת קיום המנהג הוותיק של עריכת ברכת "מי שבירך" לרבי על שזכה להדליק את ההדלקה וכו'. [על הרה"ח ר' ברוך ברז"ל מצפת והקשר שלו להדלקה, ראה מאמרנו ב"המודיע", "איש השלהבת", מיום ג' ט"ז אייר ש.ז.].



---

תמונה מס' 10 : מיד לאחר ההדלקה - רבה של צפת, הגה"ח ר' אברהם לייב זילברמן [אביו של ר' בערל זילברמן].



תמונה מס' 11 : מיד לאחר ההדלקה נרה איש מירון הרה"ח ר' נתנאל מנדל שווארץ מטבריה, [נקרא בטבריה בפי כל "סאלים מנדל" – היה אביו של המחנך הנודע הרה"ח ר' חים שלום שווארץ] לידו נראה הרה"ח ר' שלמה הורנשטיין מחשובי וותיקי חסידי באיאן.



תמונה מס' 12 : הרה"ק מבאיאן יורד במדרגות מגג המערה [המדרגות הן בצד של העזרת-נשים וכיום אינן בשימוש בל"ג בעומר].



תמונות מס' 13-14-15 : בחצר המערה - קהל החוגגים בשמחת הרשב"י, עם ילדי החאלאקה על הכתפיים, וכל השמחה הרבתי כמאז ועד היום הזה.





תמונה מס' 16 : הרבי מהוסיאטין בעת עלייתו לגג ההדלקה נראים מימין לשמאל: פלוני. ר' שלמה הורנשטיין, הרבי מטשרטקוב, הרבי מהוסיאטין, וחתנו האהלי יעקב, [בין האנשים נראה] ה"אביר יעקב" מסאדיגורא, (התמונה מתוך אוסף פרטי ולא נצפית בסרט)



תמונה מס' 17 : הרבי מהוסיאטין ממתין ליד עמוד ההדלקה, מימינו הרבי מסאדיגורא (מוסתר חלקית) משמאלו הרבי מטשרטקוב והרה"ח ר' בערל לודמיר (התמונה מתוך אוסף פרטי ולא נצפית בסרט)

